

EHS-natuurtoets uitbreiding FC Trias-terrein in Winterswijk

rapportnummer 1188

EHS-natuurtoets uitbreiding FC Trias- terrein in Winterswijk

Colofon

Zelhem : 9-08-2011

Rapportnummer : 1188
Projectnummer : 1721

Opdrachtgever : Gemeente Winterswijk
Contactpersoon : Dhr. G. de Lange

Opdrachtnemer : Stichting Staring Advies
Dr. Grashuisstraat 8
7021 CL Zelhem
T 0314 641910
F 0314 641909
info@staringadvies.nl
www.staringadvies.nl

Auteur(s) : ing. R. Boerboom / S.J.J. Wamelink

Inhoud

1	Inleiding en doel	4
2	Gebiedsbeschrijving en geplande werkzaamheden	5
3	Methode	7
4	Effectbeoordeling EHS	8
4.1	De Ecologische Hoofdstructuur	8
4.2	Toetsingskader EHS	8
4.3	Beoordeling effecten op EHS kernkwaliteiten	10
5	Conclusie	16
	Geraadpleegde bronnen	18
	Bijlage 1 KISAL gegevens	19
	Bijlage 2 Impressie plangebied	24
	Bijlage 3 Wettelijk kader Flora- en faunawet	25

1 Inleiding en doel

In de provincie Gelderland bestaat de EHS uit drie onderdelen: EHS-natuur, EHS-verweving en ecologische verbindingszones. Soorten die zijn gebonden aan grotere natuurgebieden vinden vooral een plek in EHS-natuur. EHS-verweving is van belang voor soorten die in gebieden leven waarin natuurelementen verweven zijn met agrarisch gebruik van het landschap. Met de ecologische verbindingszones neemt de versnippering van natuur af en ontstaan migratiemogelijkheden voor planten en dieren.

De heer de Lange is, namens de gemeente Winterswijk, betrokken bij de plannen voor uitbreiding van het FC Trias-terrein. Het plangebied is gelegen in de EHS-verweving. Onderzocht en beoordeeld moet worden of uitbreiding van het FC Trias-terrein een significant negatief effect op de kernkwaliteiten en omgevingscondities van de EHS-verweving heeft. De heer de Lange heeft aan Stichting Staring Advies gevraagd voor de uitvoering van een EHS-natuurtoets. Het doel van de natuurtoets is om te onderzoeken of door de geplande werkzaamheden schade kan ontstaan aan populaties van beschermde soorten flora en/of fauna, in relatie tot de EHS, en hoe deze schade beperkt of gecompenseerd kan worden.

Tijdens de uitvoering van het verkennende natuuronderzoek is het mogelijk voorkomen van beschermde soorten planten en dieren op de locatie nagegaan. Daarnaast is onderzocht op welke wijze de plannen voor de locatie in overeenstemming gebracht kunnen worden met hetgeen bepaald is in de Flora- en faunawet en het EHS beleid.

Dit rapport is opgesteld conform het voorschrift zoals opgenomen in het aanvraagformulier "Aanvraag ontheffing, ingevolge artikel 75, vierde lid, onderdeel C, Flora- en faunawet (Ontheffing voor ruimtelijke ingrepen)".

2 Gebiedsbeschrijving en geplande werkzaamheden

Gegevens plangebied

Locatie: FC Trias-terrein
Plaats: Winterswijk
Gemeente: Winterswijk
Provincie: Gelderland

Beschrijving van het plangebied

De geplande uitbreiding van het FC Trias-terrein grenst aan de oostzijde aan het huidige sportterrein. Het gebied ligt tussen de Kottenseweg (N319) en de Bataafseweg, aan de zuidoostzijde van de bebouwde kom van Winterswijk (zie figuren 1 en 2). Aan de westzijde grenst het plangebied aan het huidige sportterrein, middels een grondwal. Aan de oostzijde grenst het plangebied aan enkele agrarische percelen. Aan de noord- en zuidzijde grenst het plangebied aan bestaande houtwallen. Op korte afstand van de planlocatie liggen diverse natuur- en bosgebieden met natuurwaarden.

De onderzoekslocatie betreft een graslandperceel dat in de huidige situatie in gebruik is als paardenwei (zie figuur 2 en bijlage 2). De vegetatie in het plangebied betreft een structuurarme graslandvegetatie van Engels raaigras met enkele algemene plantensoorten van voedselrijke en ruderaal omstandigheden. De aangrenzende houtwal bestaan.

Geplande werkzaamheden

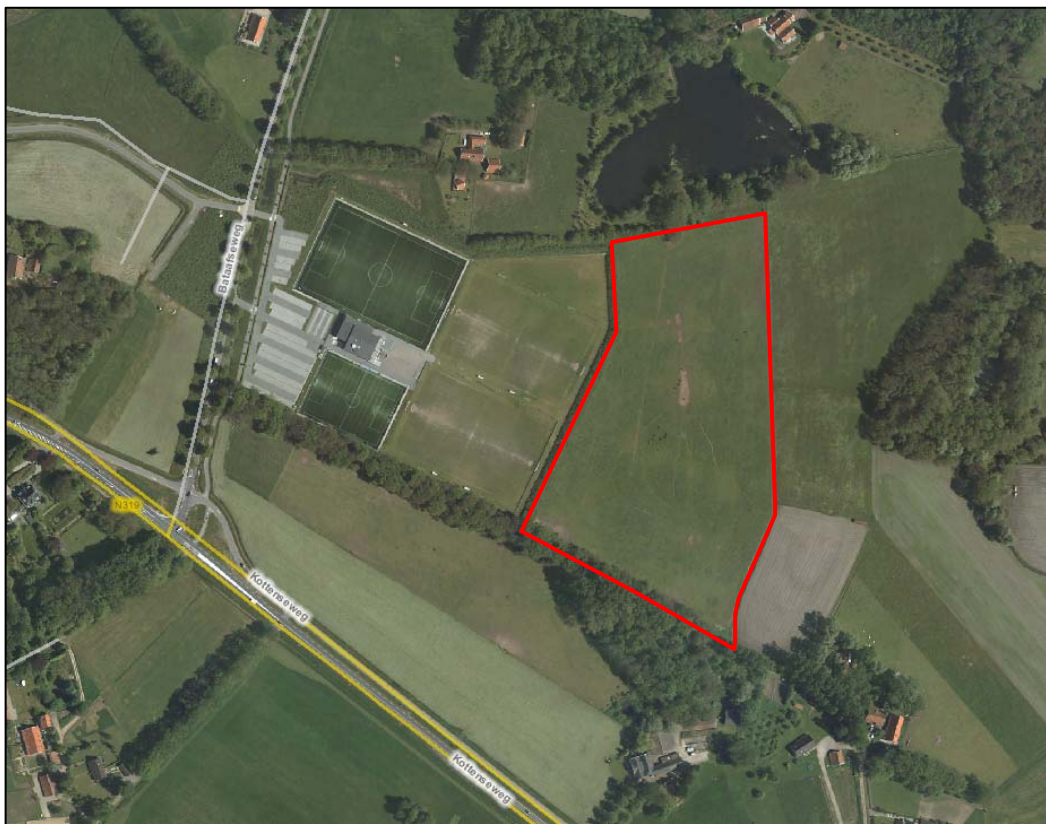
Op de locatie staat de aanleg van 2 extra sportvelden en een clubgebouw gepland. Rondom de nieuwe sportvelden wordt een nieuwe houtwal aangelegd, mogelijk in combinatie met een nieuwe grondwal, in het verlengde van de bestaande grondwal.

Beschermde status plangebied

Het plangebied heeft geen beschermde status in het kader van de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn of de Natuurbeschermingswet. Het plangebied is echter wel onderdeel van de Ecologische Hoofdstructuur en is aangewezen als EHS verwevingsgebied. Op korte afstand van het plangebied liggen eveneens diverse EHS natuurgebieden (zie figuur 3).

Figuur 1. Ligging van het plangebied (rode cirkel).

Figuur 2. Luchtfoto van het plangebied (rood).

3 Methode

Het verzamelen van gegevens heeft op twee manieren plaatsgevonden: via literatuuronderzoek en er is gericht veldonderzoek uitgevoerd.

Literatuuronderzoek

Het literatuuronderzoek omvat twee onderdelen:

- 1) het beschrijven van relevante onderdelen/passages uit de Flora- en faunawet, het EHS-beleid en eventuele jurisprudentie.
- 2) het verzamelen van bestaande verspreidingsinformatie van beschermde soorten.

Voor dit laatste onderdeel is onder andere de databank van Stichting Staring Advies geraadpleegd op het voorkomen van beschermde soorten. De basis hiervoor wordt gevormd door een in eigen beheer ontwikkelde regionale databank (KISAL, Kennis en Informatie Systeem voor Achterhoek en Liemers), gevuld met waarnemingen van individuele flora- en faunasoorten (zie bijlage 1). Deze waarnemingen zijn verzameld door diverse vrijwilligers en werkgroepen uit de regio. Daarnaast zijn eigen waarnemingen uit diverse onderzoeken in de databank opgenomen. Dit betreft unieke waarnemingen die vaak niet in andere databanken aanwezig zijn. Bovendien zijn ze vastgelegd op detailniveau, zodat ze direct relevant zijn voor wettelijke procedures.

Veldonderzoek

Het plangebied is door een onderzoeker van Stichting Staring Advies onderzocht om de aanwezige biotopen te kunnen beschrijven, om een inschatting te kunnen maken van de mogelijk aanwezige beschermde soorten en incidentele waarnemingen te kunnen doen van beschermde flora en fauna (zie tabel 1).

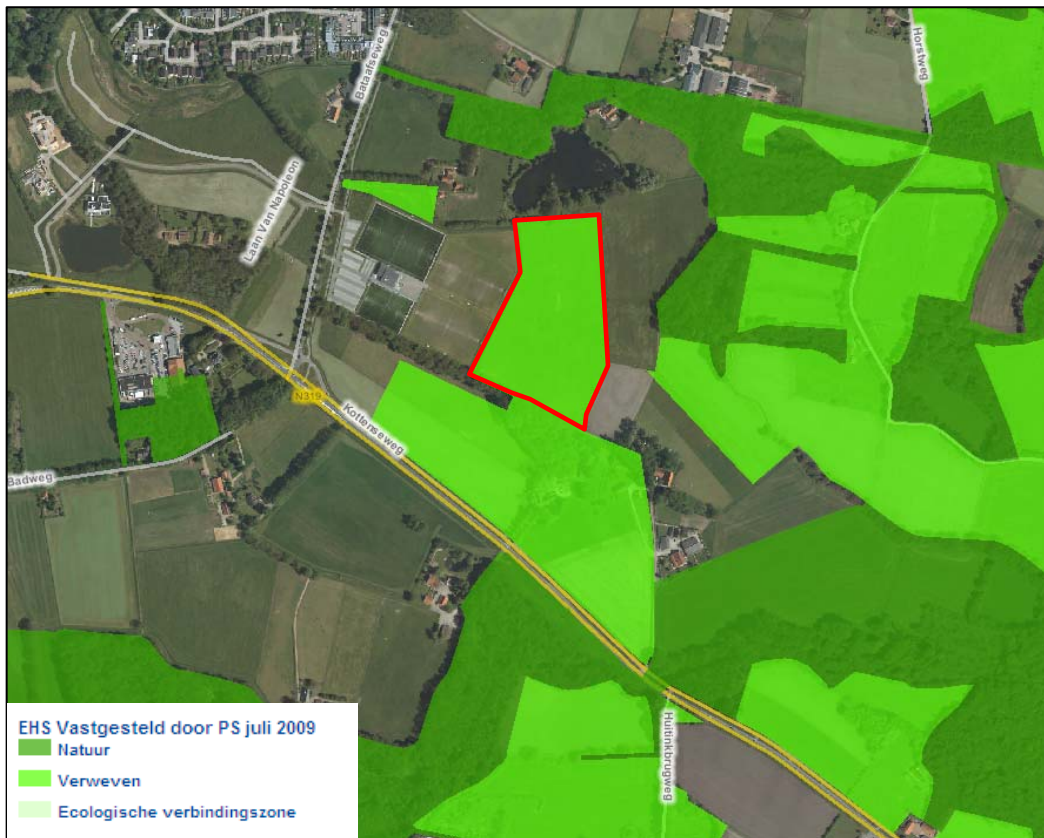
Onderzoeker	Bezoekronde	Datum	Weersomstandigheden
S. Wamelink	1	29 juli 2011	Bewolkt, droog, 21 °C, wind 2 Bf

Tabel 1. Veldonderzoek.

4 Effectbeoordeling EHS

4.1 De Ecologische Hoofdstructuur

In de provincie Gelderland bestaat de EHS uit drie onderdelen: EHS-natuur, EHS-verweving en ecologische verbindingzones. Soorten die zijn gebonden aan grotere natuurgebieden vinden vooral een plek in EHS-natuur. EHS-verweving is van belang voor soorten die in gebieden leven waarin natuurelementen verweven zijn met agrarisch gebruik van het landschap. Met de ecologische verbindingzones neemt de versnippering van natuur af en ontstaan migratiemogelijkheden voor planten en dieren. Het ruimtelijke beleid voor de EHS is gericht op behoud en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden.

Figuur 3. Ligging van het plangebied (rood) ten opzichte van de EHS (Bron: Provincie Gelderland).

4.2 Toetsingskader EHS

Bij een ruimtelijke ingreep binnen de EHS zal onderzocht moeten worden of er sprake is van een significante aantasting van de kernkwaliteiten en omgevingscondities. Het gaat hierbij om de actuele en de potentiële waarden van het gebied, zoals omschreven in het provinciaal beleid. Binnen de EHS is het 'nee, tenzij'-regime van kracht. Dat wil zeggen dat nieuwe plannen,

projecten of handelingen niet toegestaan zijn indien deze de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied significant aantasten, tenzij er geen reële alternatieven zijn en er sprake is van redenen van groot openbaar belang. Voor ingrepen die aantoonbaar aan de criteria voldoen geldt het vereiste dat de schade zoveel mogelijk moet worden beperkt door mitigerende maatregelen. Resterende schade dient te worden gecompenseerd. Om te kunnen bepalen of de wezenlijke kenmerken en waarden van een gebied significant worden aangetast, moet het bevoegd gezag erop toezien dat hiernaar door de initiatiefnemer onderzoek wordt verricht.

Er is sprake van een significante aantasting van kernkwaliteiten en omgevingscondities wanneer een ruimtelijke ontwikkeling kan leiden tot één of meer van de volgende effecten:

- Een vermindering van areaal en kwaliteit van bestaande natuur-, bos- en landschapselementen en gebieden die zijn aangewezen voor nieuwe natuur en agrarische natuur.
- Een vermindering van de uitwisselingsmogelijkheden voor planten en dieren in verbindingzones en tussen de verschillende leefgebieden in de overige delen van de EHS.
- Een vermindering van de kwaliteit van het leefgebied van alle soorten waarvoor conform de Flora- en faunawet bij ruimtelijke ontwikkelingen een ontheffing vereist is en als zodanig worden genoemd in de AmvB Vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten Flora en Faunawet. Het gaat hier om soorten uit de tabellen 2 en 3 van de AmvB en vogels.
- Een vermindering van het areaal van de grote natuurlijke eenheden (aaneengeslotenheid).
- Een belemmering voor het verloop van natuurlijke processen in de grote eenheden.
- Een verstoring van de natuurlijke morfologie, waterkwaliteit, watervoering en verbondenheid met het landschap van HEN-wateren (wateren met de beleidsdoelstelling 'Hoogste Ecologische Niveau').
- Een verandering van de grond- en oppervlaktewateromstandigheden (kwaliteit en kwantiteit) die de voor de natuurdoeltypen gewenste grond- en oppervlaktewatersituatie (verder) aantast.
- Een verhoging van de niet gebiedseigen geluidsbelasting in stiltebeleidsgebieden (N.B. De gehele Ecologische Hoofdstructuur behoort daartoe).

Voor een aantal van bovenstaande punten heeft overleg plaatsgevonden tussen de dhr. G. de Lange van de gemeente Winterswijk en dhr. W. Drok namens de provincie Gelderland (bevoegd gezag voor EHS). Op basis van dit overleg bleek dat voor een aantal punten nog nader onderzoek noodzakelijk is. Het betreft de volgende punten:

- A. Een vermindering van de uitwisselingsmogelijkheden voor planten en dieren in verbindingzones en tussen de verschillende leefgebieden in de overige delen van de EHS.**
- B. Een vermindering van de kwaliteit van het leefgebied van alle soorten waarvoor conform de Flora- en faunawet bij ruimtelijke ontwikkelingen een ontheffing vereist is en als zodanig worden genoemd in de AmvB Vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten Flora en Faunawet. Het gaat hier om soorten uit de tabellen 2 en 3 van de AmvB en vogels.**
- C. Een verhoging van de niet gebiedseigen geluidsbelasting in stiltebeleidsgebieden (de gehele EHS behoort daartoe). Gedeputeerde Staten maken op bovenstaande een uitzondering voor ondergeschikte uitbreidingen van bestaande functies wanneer deze uitbreidingen een gering effect hebben op bovenstaande kernkwaliteiten en omgevingscondities**

4.3 Beoordeling effecten op EHS kernkwaliteiten

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de te beoordelen punten A, B en C (zie pagina 8), zodat duidelijk wordt of de geplande ruimtelijke ingreep resulteert in een significant negatief effect op de EHS kwaliteiten. Aan de hand van een veldbezoek aan de locatie door een ecooloog, gecombineerd met een literatuur- en bronnenonderzoek naar bestaande verspreidingsgegevens van flora en fauna (zie bijlage 1), wordt bepaald welk effect de geplande uitbreiding van het sportpark heeft op de EHS ter plaatse.

4.3.1 Uitwisselingsmogelijkheden

Het volgende punt dient te worden onderzocht in relatie tot de geplande uitbreiding van het sportpark:

A. Een vermindering van de uitwisselingsmogelijkheden voor planten en dieren in verbindingzones en tussen de verschillende leefgebieden in de overige delen van de EHS.

Aan de hand van een veldbezoek gecombineerd met een bronnenonderzoek naar bestaande verspreidingsgegevens van planten en dieren is nagegaan in hoeverre het plangebied dient als verbindingzone. Op basis van deze informatie is getoetst of de geplande ruimtelijke ontwikkeling zorgt voor een vermindering van de uitwisselingsmogelijkheden voor planten en dieren.

Flora

Er is hier geen sprake van een verbindingzone. Er bevindt zich hier bijvoorbeeld geen watergang waardoor zaden van planten zich kunnen verspreiden. Het plangebied is voor planten niet van belang voor uitwisselingsmogelijkheden. Bovendien komen er in de huidige situatie geen bijzondere, kwetsbare of beschermde plantensoorten of vegetaties voor in het plangebied. In de directe omgeving zijn geen streng beschermde plantensoorten aangetroffen (bron: Natuurdatabank KISAL). Het plangebied is in gebruik als paardenweide waar uitsluitend een monotone vegetatie van Engels raaigras en enkele algemene kruidensoorten groeit.

De geplande ruimtelijke ontwikkeling zal geen negatief effect hebben op de uitwisselingsmogelijkheden voor planten.

Vleermuizen

Door toename van verlichting en het intensievere gebiedsgebruik is het mogelijk dat de kwaliteit van het plangebied als vliegrouwe of foerageergebied voor vleermuizen verslechtert. Op basis van bekende verspreidingsgegevens en geschiktheid van het gebied wordt bekeken of de geplande ruimtelijke ontwikkeling de uitwisselingsmogelijkheden voor vleermuizen aantast. In de omgeving van het plangebied zijn verschillende vleermuissoorten aangetroffen. Echter in het plangebied zelf zijn geen waarnemingen van vleermuizen bekend geworden. De digitale zoogdieratlas van de Zoogdiervereniging maakt voor het kilometerhok waarbinnen het plangebied zich bevindt melding van een aantal vleermuissoorten. Het betreft onder andere gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis.

Het plangebied zelf is door het open karakter vrijwel ongeschikt als foerageergebied voor vleermuizen.

Voor vliegroutes zijn vleermuizen afhankelijk van lijnvormige groenstructuren. De houtwal aan de zuidzijde van het plangebied, in het verlengde van de groenstructuren langs de Bataafseweg, is in principe geschikt als vliegroute. Deze houtwal wordt gehandhaafd. Door de reeds aanwezige sportvelden aan de noordzijde van deze groenstrook zullen eventueel aanwezige vleermuizen vermoedelijk langs de zuidkant van de houtwal vliegen. De beplanting op de grondwal is nog te jong om te kunnen dienen als vliegroute. Bovendien blijft ook deze grondwal gehandhaafd. Door de aanwezigheid van de bestaande houtwal blijft er ook in de toekomstige situatie een onbelichte zijde beschikbaar waar vleermuizen geen last hebben van verlichting. Bovendien zal de nieuw aan te leggen houtwal het omliggende gebied rondom de nieuwe sportvelden ook afschermen van verlichting. Uit voorzorg dient gekozen te worden voor verlichting die naar beneden geprojecteerd is, in combinatie met zo laag mogelijke lichtmasten. Het effect op eventueel langsvliegende vleermuizen zal te verwaarlozen zijn.

De geplande ruimtelijke ontwikkeling zal geen negatief effect hebben op de uitwisselingsmogelijkheden en foerageergebieden voor vleermuizen.

Overige zoogdieren

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor enkele algemene en licht beschermde soorten als konijn, mol, enkele algemene muizensoorten (Flora- en faunawet, tabel 1). Het plangebied kan mogelijk incidenteel doorkruist worden door enkele algemene soorten als egel, haas of ree. In de omgeving van het plangebied zijn enkele streng beschermde soorten aangetroffen waarvan de uitwisselingsmogelijkheden mogelijk aangetast kunnen worden: das, eekhoorn, steenmarter en waterspitsmuis (Flora- en faunawet, tabel 2 en 3).

Das

Ten oosten van het plangebied op circa 1 km afstand zijn enkele dassenburchten aangetroffen (bron: Zoogdieratlas Gelderland, Natuurdatabank KISAL). Het plangebied is potentieel geschikt als migratieroute of foerageergebied voor de das. Echter is een essentiële migratieroute hier niet te verwachten aangezien het plangebied grenst aan een intensief gebruikt sportpark en aan de intensief gebruikte Kottenseweg en Bataafseweg. Bovendien ligt het plangebied relatief dicht tegen de bebouwde kom van Winterswijk aan. Negatieve effecten om de uitwisselingsmogelijkheden voor de das zijn niet te verwachten want:

- Een essentiële migratieroute is niet te verwachten vanwege de ongunstige ligging nabij een sportpark, drukke wegen en de bebouwde kom van Winterswijk.
- Er zijn voldoende alternatieve foerageergebieden in de omgeving beschikbaar
- Alternatieve migratiemogelijkheden blijven beschikbaar aan de noord-, oost- en zuidzijde van het plangebied.

Waterspitsmuis

In 2001 is in een bosperceel ten oosten van het plangebied de streng beschermde waterspitsmuis (Flora- en faunawet, tabel 3) aangetroffen (bron: Zoogdieratlas Gelderland, Natuurdatabank KISAL). Er zijn verder geen waarnemingen bekend van deze soort in de omgeving van het plangebied. Het plangebied zelf is ongeschikt als leefgebied voor de waterspitsmuis. Incidenteel gebruik is wel mogelijk. Negatieve effecten om de uitwisselingsmogelijkheden voor de waterspitsmuis zijn niet te verwachten want:

- Een migratieroute is niet te verwachten vanwege de ongunstige ligging nabij een sportpark, drukke wegen en de bebouwde kom van Winterswijk. De waterspitsmuis is zeer schuw en zal dit soort gebieden mijden.
- De waterspitsmuis is uitsluitend ten oosten van het plangebied aangetroffen. Aan de westzijde van het plangebied liggen weinig geschikte leefgebieden.
- Het plangebied is ongeschikt als migratieroute door het ontbreken van geschikte watergangen of vegetatietypen waarin de soort voorkomt.
- De waterspitsmuis is een soort met een relatief kleine actieradius (van 30 tot 160 meter). Door ontbreken van geschikt leefgebied is het dus zeer onwaarschijnlijk dat de waterspitsmuis het plangebied vanuit het huidige leefgebied, via tussenliggend maïspaneel, bereikt.

Eekhoorn en steenmarter

De matig steenmarter en de eekhoorn (Flora- en faunawet, tabel 2) zijn in de omgeving van het plangebied aangetroffen. Het plangebied kan incidenteel doorkruist worden door beide soorten. Echter zal dit in de toekomst ook mogelijk blijven. Bovendien blijven er voldoende geschikte leefgebieden voor beide soorten aanwezig rondom het plangebied.

Een verslechtering van de uitwisselingsmogelijkheden is voor deze soortgroep niet te verwachten.

Broedvogels

Het plangebied is geschikt als foerageergebied van enkele algemene vogelsoorten als fazant, Kievit, houtduif, merel, zwarte kraai, kauw en zanglijster. Enkele van deze soorten zijn in het verleden in of rondom het plangebied waargenomen (bron: Natuurdatabank KISAL). Migratieroutes zijn hier niet aan de orde voor deze soortgroep.

De geplande ruimtelijke ingreep zal voor deze soortgroep geen verslechtering van de uitwisselingsmogelijkheden betekenen.

Reptielen

In het verleden is de streng beschermde hazelworm (Flora- en faunawet, tabel 3) aangetroffen ten oosten van het plangebied. Langs de nabijgelegen (circa 1 km afstand) Borkense Baan (oude spoorlijn) is de soort ook aangetroffen. Ook de streng beschermde levendbarende hagedis en zandhagedis (Flora- en faunawet, tabel 2 en 3) komen hier voor (bron: Natuurdatabank KISAL). Het plangebied zelf is ongeschikt voor beide soorten als leefgebied. Door de afstand tussen de leefgebieden van de 3 in de omgeving aangetroffen reptielsoorten, de ongeschiktheid van het plangebied en de tussenliggende Kottenseweg als belangrijk obstakel is het onwaarschijnlijk dat er een migratieroute van reptielen ligt in het plangebied.

Een verslechtering van de uitwisselingsmogelijkheden is voor deze soortgroep dan ook niet van toepassing.

Amfibieën

Ten noordoosten en ten zuidwesten van het plangebied is in het recente verleden de streng beschermde kamsalamander (Flora- en faunawet, tabel 3) aangetroffen. Andere streng beschermde soorten zijn niet aangetroffen en worden ook niet verwacht. Het plangebied zelf is ongeschikt voor de kamsalamander als leefgebied. Er bevindt zich geen voortplantingswater of geschikt landbiotoop voor deze soort in het plangebied. Het plangebied en omliggende percelen zijn ongeschikt als verbindingzone voor de kamsalamander.

Een verslechtering van de uitwisselingsmogelijkheden is voor deze soort dan ook niet van toepassing.

Overige soortgroepen

Voor overige soort(groep)en worden geen streng beschermde of kwetsbare soorten verwacht in of rondom het plangebied. De geplande ruimtelijke ontwikkeling zal geen negatief effect hebben op de uitwisselingsmogelijkheden voor dieren van overige soortgroepen.

4.3.2 Kwaliteit van leefgebied

Het volgende punt dient te worden onderzocht in relatie tot de geplande uitbreiding van het sportpark:

- B. Een vermindering van de kwaliteit van het leefgebied van alle soorten waarvoor conform de Flora- en faunawet bij ruimtelijke ontwikkelingen een ontheffing vereist is en als zodanig worden genoemd in de AmvB Vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten Flora en Faunawet. Het gaat hier om soorten uit de tabellen 2 en 3 van de AmvB en vogels.**

Aan de hand van een veldbezoek gecombineerd met een bronnenonderzoek naar bestaande verspreidingsgegevens van planten en dieren is nagegaan in hoeverre het plangebied dient als leefgebied voor streng beschermde soorten. Op basis van deze informatie is getoetst of de geplande ruimtelijke ontwikkeling zorgt voor een vermindering van de kwaliteit van leefgebied voor streng beschermde planten en dieren.

Flora

In het plangebied komen geen bijzondere, kwetsbare of beschermde plantensoorten of vegetaties voor. In de directe omgeving zijn geen streng beschermde plantensoorten aangetroffen (bron: Natuurdatabank KISAL). Het plangebied is in gebruik als paardenweide waar uitsluitend een monotone vegetatie van Engels raaigras en enkele algemene kruidensoorten groeit. Ten zuiden van de Kottenseweg, op circa 1 km afstand van het plangebied, zijn in het verleden 2 streng beschermde plantensoorten aangetroffen: waterdrieblad en wilde gagel (Flora- en faunawet, tabel 2). Deze soorten worden in het plangebied niet verwacht door het ontbreken van geschikte milieuomstandigheden. De samenstelling van de aangetroffen flora en vegetatie en de daarvan afgeleide inschatting van de mate van de voedselrijkdom en bodemgesteldheid duiden niet op een geschikt milieu voor streng beschermde plantensoorten.

De geplande ruimtelijke ontwikkeling zal geen vermindering van de kwaliteit van leefgebied voor streng beschermde plantensoorten betekenen.

Vleermuizen

Alle vleermuizen zijn streng beschermd: Flora- en faunawet, tabel 3. Het plangebied is door het open karakter ongeschikt als foerageergebied voor vleermuizen. De structuurarme, korte vegetatie heeft een laag voedselaanbod voor vleermuizen. Door het ontbreken van gebouwen en (oude) bomen zijn verblijfplaatsen van gebouwbewonende en boombewonende vleermuissoorten niet in het plangebied aanwezig.

De geplande ruimtelijke ontwikkeling zal geen vermindering van de kwaliteit van leefgebied voor vleermuizen betekenen.

Overige zoogdieren

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor enkele algemene en licht beschermde soorten als konijn, mol, enkele algemene muizensoorten (Flora- en faunawet, tabel 1). Leefgebied van streng beschermde soorten wordt niet verwacht door het ontbreken van geschikt habitat. Tijdens het veldbezoek zijn geen sporen van grondgebonden zoogdiersoorten aangetroffen. Mogelijk wordt het plangebied incidenteel doorkruist door de das en de steenmarter (zie paragraaf 3.3.1).

De geplande ruimtelijke ontwikkeling zal geen vermindering van de kwaliteit van leefgebied voor streng beschermde zoogdieren betekenen.

Broedvogels

Het plangebied is geschikt als foerageergebied van enkele algemene vogelsoorten. De open, structuurarme graslandvegetatie is voor weinig vogelsoorten geschikt broedbiotoop. In het verleden is een territorium van de Kievit vastgesteld in het plangebied (bron: Natuurdatabank KISAL). Andere broedvogelsoorten worden niet verwacht door het ontbreken van geschikt broedgebied.

Broedvogels in omliggende groenstructuren ondervinden mogelijk verstoring tijdens de realisatie van de uitbreiding en ingebruikname van het sportpark. Voor vogels geldt dat deze tijdens de broedperiode het meest gevoelig zijn voor verstoring. De rest van het jaar zijn zij flexibeler en is de kans op nadelige effecten door de werkzaamheden voor de individuen aanzienlijk minder. Hierdoor is het raadzaam met de werkzaamheden te starten buiten het broedseizoen. Als de werkzaamheden in volle gang zijn bij aanvang van het broedseizoen, is het verstoringseffect op (broed)vogels minimaal. Het broedseizoen ligt, afhankelijk van de weeromstandigheden en aanwezige soorten, ruwweg tussen 15 maart en 15 juli. Broedgevallen buiten deze periode zijn ook beschermd. Voor de Kievit zijn voldoende alternatieve broedgelegenheden in de directe omgeving beschikbaar.

De geplande ruimtelijke ontwikkeling zal geen vermindering van de kwaliteit van leefgebied voor broedvogels betekenen.

Reptielen, amfibieën, vissen

In het plangebied ontbreekt het aan geschikt leefgebied voor streng beschermde reptielen, amfibieën en vissen (zie ook paragraaf 3.3.1). Er zijn geen waarnemingen bekend van streng beschermde soorten uit het plangebied (bron: Natuurdatabank KISAL, Atlas Reptielen en Amfibieën in Gelderland, 1985 – 2005).

De geplande ruimtelijke ontwikkeling zal geen vermindering van de kwaliteit van leefgebied voor streng beschermde reptielen, amfibieën of vissen betekenen.

Ongewervelde dieren

Beschermde ongewervelde dieren (dagvlinders/libellen etc.) zijn tijdens het veldbezoek niet aangetroffen en worden ook niet verwacht. Geschikt leefgebied ontbreekt voor de beschermde soorten van deze ecologische groep.

De geplande ruimtelijke ontwikkeling zal geen vermindering van de kwaliteit van leefgebied voor streng beschermde ongewervelde dieren betekenen.

4.3.3 Geluidsbelasting op stiltegebieden in de EHS

Het volgende punt dient te worden onderzocht in relatie tot de geplande uitbreiding van het sportpark:

- C. Een verhoging van de niet gebiedseigen geluidsbelasting in stiltebeleidsgebieden (de gehele EHS behoort daartoe). Gedeputeerde Staten maken op bovenstaande een uitzondering voor ondergeschikte uitbreidingen van bestaande functies wanneer deze uitbreidingen een gering effect hebben op bovenstaande kernkwaliteiten en omgevingscondities**

Het plangebied ligt in de huidige situatie in een omgeving met een relatief hoge geluidsbelasting. Het plangebied ligt tegen de bebouwde kom van Winterswijk, in een hoek tussen 2 relatief drukke verkeersaders: de Kottenseweg en de Bataafseweg. Bovendien grenst het plangebied aan het bestaande en intensief gebruikte sportpark.

Het effect van de uitbreiding van het sportpark met 2 sportvelden op gebied van geluidsbelasting is te verwaarlozen. Buiten de trainingen, wedstrijden en sporadische evenementen zijn er geen constante geluidsbronnen aanwezig die ernstige verstoring van flora en fauna kunnen veroorzaken. Bovendien is aangetoond dat het plangebied in de huidige situatie ongeschikt is als leefgebied voor streng beschermde of kwetsbare soorten. Daarnaast kan, door continu gebruik van het bestaande sportpaard, gewinning optreden. Met name grondgebonden soorten als reptielen en het merendeel van de te verwachte zoogdiersoorten hebben minder last van geluids- en lichtverstoring.

De geplande ruimtelijke ontwikkeling zal geen significante toename van de geluidsbelasting op de EHS tot gevolg hebben.

5 Conclusie

Op basis van literatuurstudie, bronnenonderzoek (o.a. Natuurdatabank KISAL en diverse verspreidingsatlassen) en een beknopt veldonderzoek is bepaald of er sprake is van negatieve effecten op de kernkwaliteiten en omgevingscondities van de EHS ter plaatse. Hierbij is met name ingegaan op de te verwachte effecten op kwetsbare en streng beschermde plant- en diersoorten die mogelijk in het gebied voorkomen. Per soortgroep zijn de te verwachte effecten van de geplande ruimtelijke ingreep bepaald:

Flora

- De geplande ruimtelijke ontwikkeling zal geen negatief effect hebben op de uitwisselingsmogelijkheden voor planten.
- De geplande ruimtelijke ontwikkeling zal geen vermindering van de kwaliteit van leefgebied voor streng beschermde plantensoorten betekenen.
- Een toename van de geluidsbelasting is voor deze soortgroep niet van toepassing.

Vleermuizen

- De geplande ruimtelijke ontwikkeling zal geen negatief effect hebben op de uitwisselingsmogelijkheden voor vleermuizen.
- De geplande ruimtelijke ontwikkeling zal geen vermindering van de kwaliteit van leefgebied voor vleermuizen betekenen.
- Er zal geen verstoring door toename van de geluidsbelasting op vleermuizen plaatsvinden.

Overige zoogdieren

- De geplande ruimtelijke ingreep zal voor overige zoogdieren geen verslechtering van de uitwisselingsmogelijkheden betekenen.
- De geplande ruimtelijke ontwikkeling zal geen vermindering van de kwaliteit van leefgebied voor overige zoogdieren betekenen.
- Er zal geen verstoring door toename van de geluidsbelasting op zoogdieren plaatsvinden.

Broedvogels

- De geplande ruimtelijke ingreep zal voor broedvogels geen verslechtering van de uitwisselingsmogelijkheden betekenen.
- De geplande ruimtelijke ontwikkeling zal geen vermindering van de kwaliteit van leefgebied voor broedvogels betekenen.
- Er zal geen verstoring door toename van de geluidsbelasting op broedvogels plaatsvinden.

Reptielen, amfibieën, vissen

- De geplande ruimtelijke ontwikkeling zal voor reptielen en amfibieën geen verslechtering van de uitwisselingsmogelijkheden betekenen.
- Een verslechtering van de uitwisselingsmogelijkheden is voor vissen niet van toepassing.
- De geplande ruimtelijke ontwikkeling zal geen vermindering van de kwaliteit van leefgebied voor streng beschermde reptielen, amfibieën of vissen betekenen.
- Er zal geen verstoring door toename van de geluidsbelasting op reptielen, amfibieën of vissen plaatsvinden.

Ongewervelden

- Een verslechtering van de uitwisselingsmogelijkheden is voor deze soortgroep niet van toepassing.
- De geplande ruimtelijke ontwikkeling zal geen vermindering van de kwaliteit van leefgebied voor streng beschermde ongewervelde dieren betekenen.
- Er zal geen verstoring door toename van de geluidsbelasting op ongewervelden plaatsvinden.

Aan de hand van de resultaten van de EHS natuurtoets voor de geplande uitbreiding van het FC TRIAS-terrein trekken we de volgende conclusie:

De geplande ruimtelijke ontwikkeling leidt niet tot een significant negatief effect op de EHS

Geraadpleegde bronnen

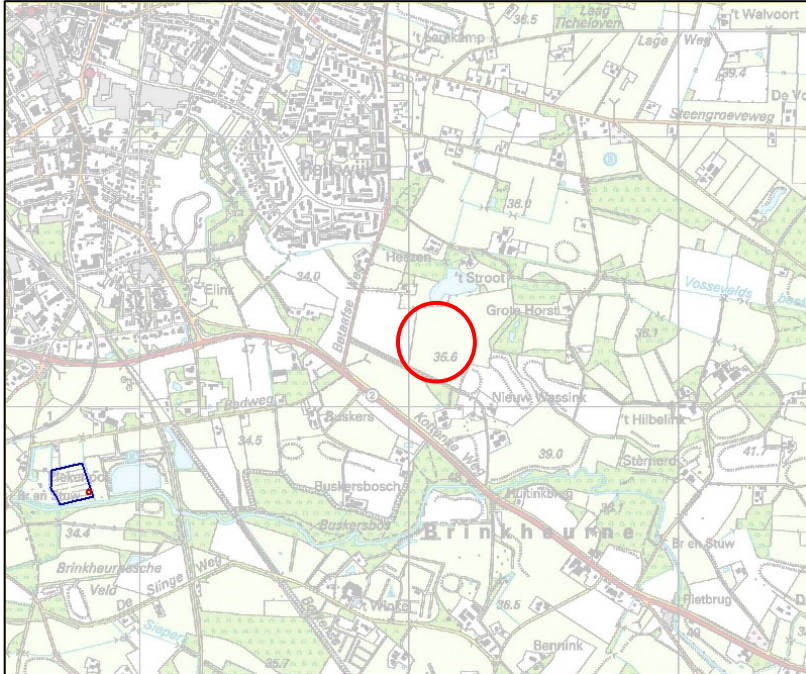
Literatuur

- Broekhuizen, S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk, J.B.M. Thissen (1992). Atlas van de Nederlandse zoogdieren. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- Lange R., R. Twisk, A. van Winden & A. van Diepenbeek (2003). Zoogdieren van West Europa. Stichting Uitgeverij van de KNNV en VZZ i.s.m. Vereniging Natuurmonumenten, Utrecht.
- Limpens H., K. Mostert & W. Bongers (red.) (1997). Atlas van de Nederlandse vleermuizen. Stichting Uitgeverij van de KNNV, Utrecht.
- Ministerie van LNV (2004). Besluit van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit TRCJZ/2004/5727, houdende vaststelling van Rode Lijsten flora en fauna.
- Nie, H.W. de (1996). Atlas van de Nederlandse zoetwatervissen. Media Publishing, Doetinchem.
- RAVON Reptielen Amfibieën Vissen Onderzoek Nederland, Provincie Gelderland (2007). Atlas reptielen en amfibieën in Gelderland 1985-2005. Stichting RAVON, Nijmegen.
- RAVON Reptielen Amfibieën Vissen Onderzoek Nederland (2009). De amfibieën en reptielen van Nederland - Nederlandse Fauna deel 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV, Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.
- RAVON Reptielen Amfibieën Vissen Onderzoek Nederland, Janssen (2005). Reptielen monitoren met plaatjes. RAVON Nieuwsbrief Meetnet Reptielen 33:4-6. Stichting RAVON, Nijmegen.
- SOVON vogelonderzoek Nederland (2002). Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000, Nederlandse Fauna deel 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.

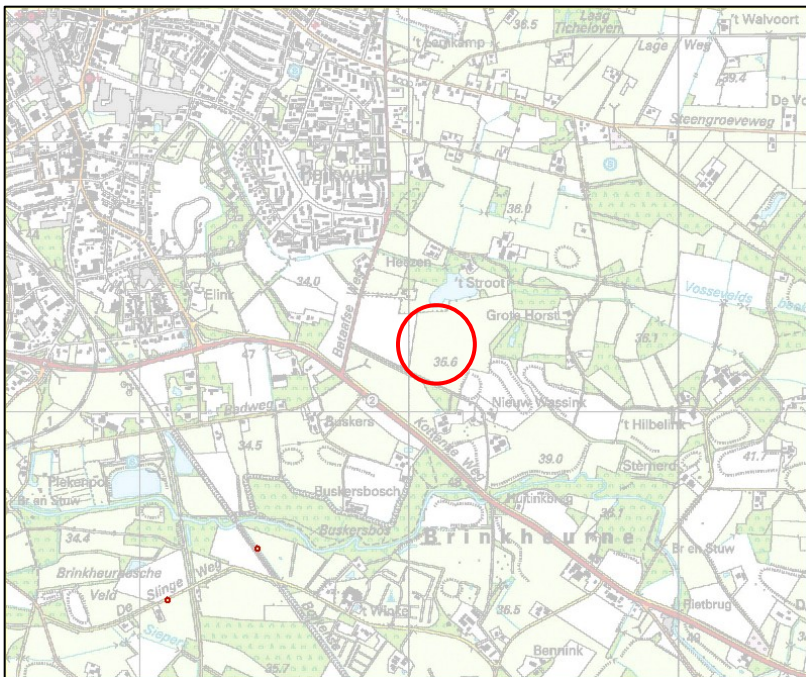
Internet

- EIS-Nederland. European Invertebrate Survey (www.naturalis.nl)
- Ministerie van LNV (2008). Natura 2000-gebieden (www.synbiosys.alterra.nl/natura2000).
- Natuurloket (www.natuurloket.nl).
- Nederlandse Vereniging Voor Libellenstudie (www.brachytron.nl)
- RAVON. Reptielen Amfibieën Vissen Onderzoek Nederland (www.ravon.nl).
- Vlindernet. Vlinderstichting en Werkgroep Vlinderfaunistiek (www.vlindernet.nl)
- VZZ. Zoogdierverseniging. (www.zoogdieratlas.nl)
- Waarneming.nl (website met soortenwaarnemingen in Nederland).

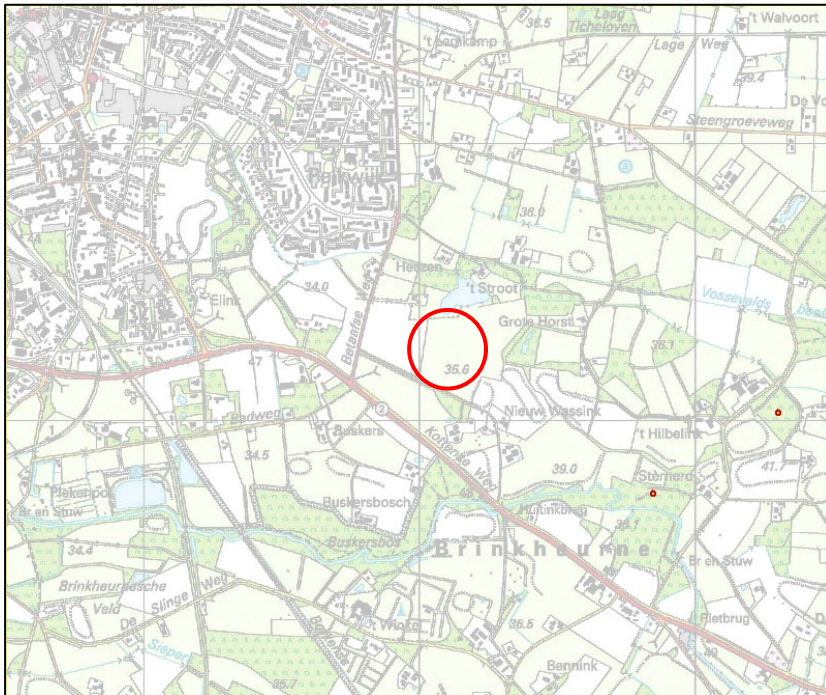
Bijlage 1 KISAL gegevens

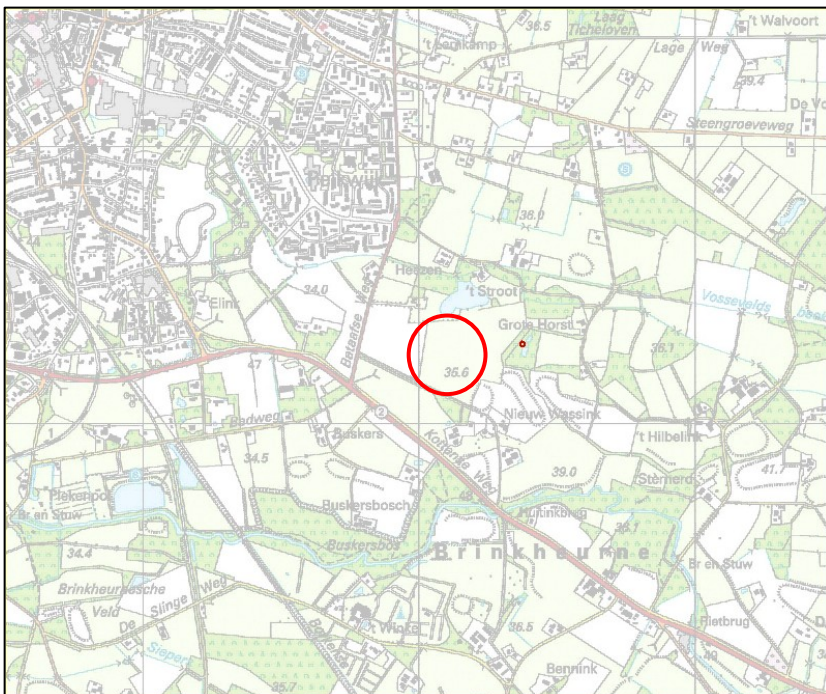
Waterdrieblad (Flora- en faunawet, tabel 2)

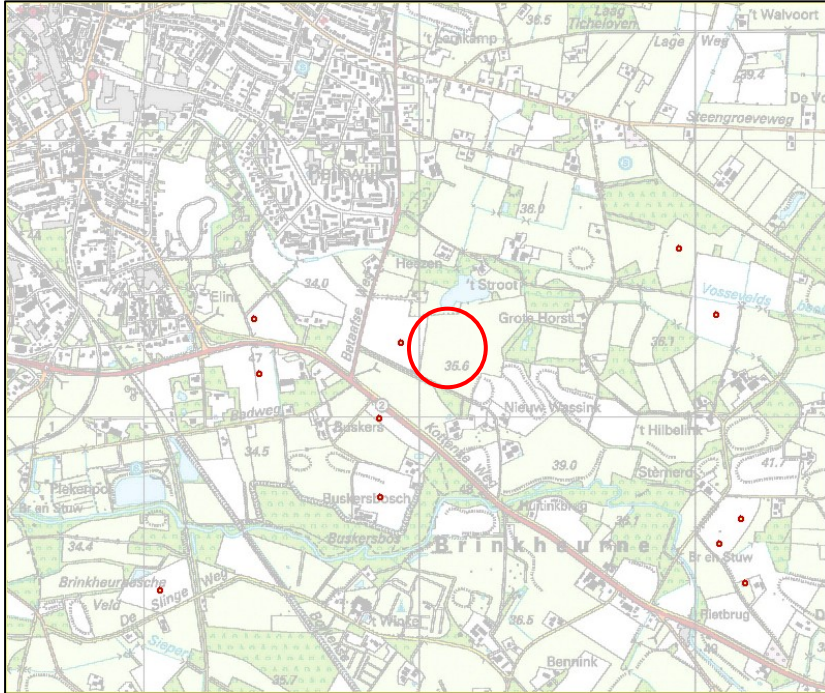
Wilde gagele (Flora- en faunawet, tabel 2)

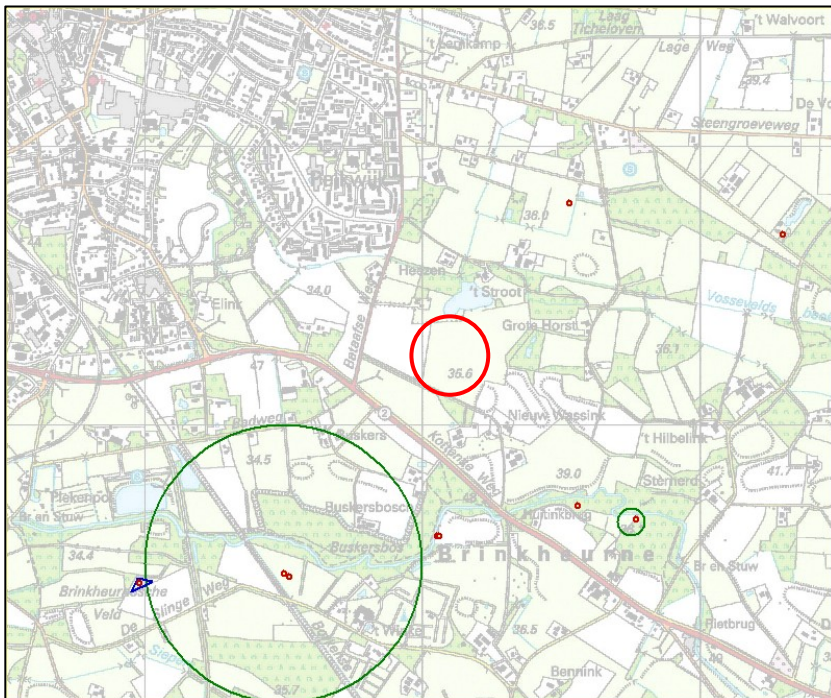
Das (Flora- en faunawet, tabel 3)

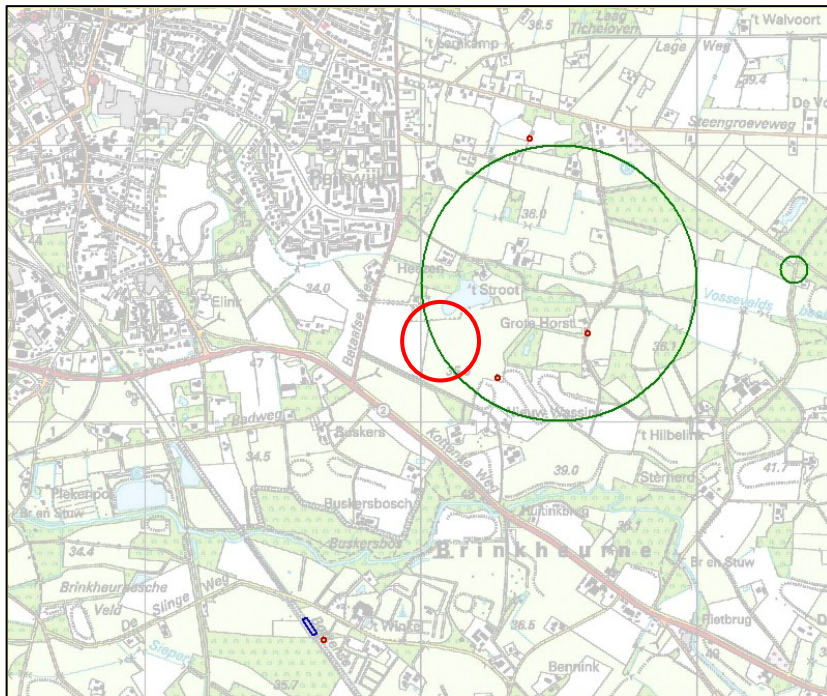
Waterspitsmuis (Flora- en faunawet, tabel 3)

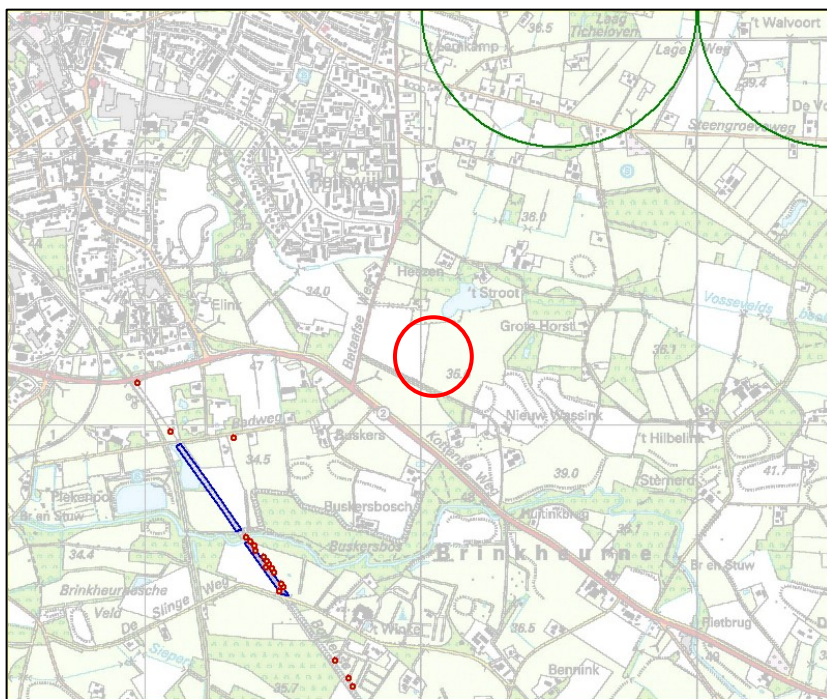
Kievit (Flora- en faunawet, tabel vogels)

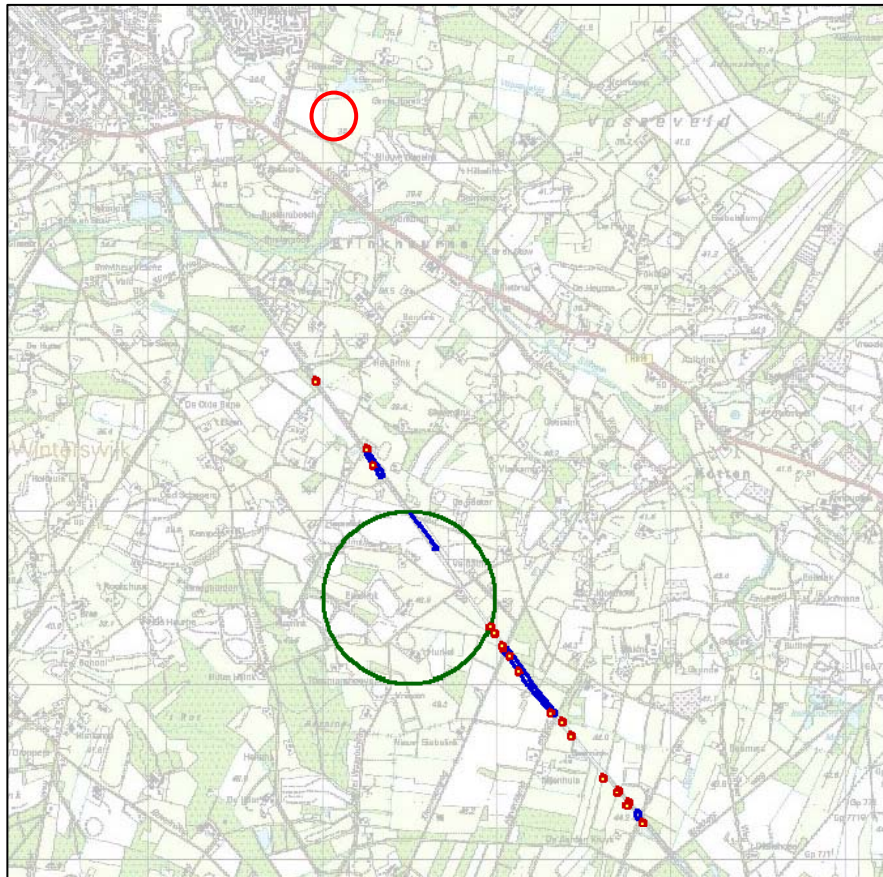
Kamsalamander (Flora- en faunawet, tabel 3)

Hazelworm (Flora- en faunawet, tabel 3)

Levendbarende hagedis (Flora- en faunawet, tabel 2)

Zandhagedis (Flora- en faunawet, tabel 3)

Bijlage 2 Impressie plangebied

Bijlage 3 Wettelijk kader Flora- en faunawet

Sinds 1 april 2002 is de Flora- en faunawet van kracht. Deze wet beschermt planten en dieren tegen negatieve invloeden en bevat hiervoor diverse concrete verbodsbepalingen:

- beschermde inheemse dieren mogen niet verstoord, gevangen of gedood worden;
- beschermde inheemse plantensoorten mogen niet vernield, beschadigd of ontworteld worden;
- nesten, rustplaatsen en voortplantingsplaatsen van beschermde soorten mogen niet verstoord of vernield worden.

De Flora- en faunawet kent drie verschillende beschermingsregimes. Hiertoe zijn de beschermde planten en dieren onderverdeeld in drie categorieën, elke categorie kent een eigen beoordelingstoets voor ontheffingverlening (zie tabel 1).

Beschermde flora en fauna	Zonder gedragscode	Met gedragscode
Algemene soorten (tabel 1 ff-wet)	Algemene vrijstelling	Algemene vrijstelling
Overige soorten (tabel 2 ff-wet)	"Lichte" toets	Vrijstelling
Streng beschermde soorten (tabel 3 ff-wet)	"Uitgebreide" toets	"Uitgebreide" toets

Tabel 1. Beoordelingstoets voor ontheffing.

Tabel 1 maakt melding van een gedragscode. In een gedragscode is opgenomen hoe werkzaamheden worden uitgevoerd zodanig dat schade aan beschermde soorten wordt voorkomen of tot een minimum wordt beperkt. Wanneer bij uitvoering van de werkzaamheden gehandeld wordt volgens de gedragscode, en dit ook aangetoond kan worden, geldt een vrijstelling of lichtere toetsing (zie tabel 1). De gedragscode moet wel door de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit goedgekeurd zijn, alvorens deze een wettelijke status heeft.

Flora- en faunawet, tabel 1: Algemene vrijstelling

Veel soorten die in de Flora- en faunawet zijn opgenomen, komen in Nederland algemeen voor. Voor verstoring van deze soorten bij uitvoering van werkzaamheden in het kader van bestendig onderhoud, beheer of gebruik, of bij ruimtelijke ontwikkeling of inrichting, geldt een algemene vrijstelling en is dus geen ontheffing nodig.

Flora- en faunawet, tabel 2: "Lichte" toets

Wanneer soorten uit de tweede categorie negatief beïnvloed worden en niet gehandeld wordt volgens een gedragscode, geldt bij de ontheffingsaanvraag de "lichte" toets. Hierbij moet aangetoond worden dat de werkzaamheden er niet toe mogen leiden dat het voortbestaan van de soorten in gevaar wordt gebracht. Werken volgens de Gedragscode Flora- en faunawet voor de bouw- en ontwikkelingssector geeft vrijstelling voor deze categorie van beschermde soorten. Er hoeft hiervoor geen ontheffing aangevraagd te worden. Er mag echter geen afbreuk gedaan worden aan de gunstige staat van instandhouding van de soort. De populatie in het gebied mag geen gevaar lopen om uit te sterven. Hiervoor moeten maatregelen getroffen worden, die opgenomen worden in een ecologisch werkprotocol.

Flora- en faunawet, tabel 3: "Uitgebreide" toets

Wanneer soorten uit tabel 3 voorkomen in een gebied dienen er maatregelen getroffen te worden om behoud van de lokale populatie, bescherming van individuen en de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaatsen te garanderen. Hiervoor dienen mitigerende en mogelijk compenserende maatregelen getroffen te worden. Om zeker te zijn of de maatregelen voldoende zijn, dienen ze vooraf beoordeeld te worden door Dienst Regelingen. Met dit besluit kan aangetoond worden dat de initiatiefnemer zich houdt aan de Flora- en faunawet. Het besluit heeft de initiatiefnemer bijvoorbeeld nodig als iemand bezwaar maakt tegen het project of vraagt om handhaving van de Flora- en faunawet.

Indien vaste verblijfplaatsen worden beschadigd of weggehaald of behoud van de lokale populatie dan wel bescherming van de aanwezige individuen niet voldoende kan worden gegarandeerd, dienen compenserende maatregelen te worden uitgevoerd én dient een ontheffing te worden aangevraagd bij Dienst Regelingen. Voor deze soorten geldt echter dat alleen ontheffing wordt verleend op grond van een wettelijk belang genoemd in de Habitatrictlijn of Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantsoorten.

Dat zijn voor Bijlage IV-soorten Habitatrictlijn:

- bescherming van flora en fauna;
- volksgezondheid en openbare veiligheid;
- dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

en voor Bijlage 1: AMvB-soorten:

- bescherming van flora en fauna;
- volksgezondheid en openbare veiligheid;
- dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
- uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling.

Vogels

Alle vogels in Nederland zijn streng beschermd. Werkzaamheden of gebruik van ruimte waarbij vogels gedood of verontrust, of waardoor hun nesten of vaste rust- en verblijfplaatsen worden verstoord, zijn verboden. Voor vogels geldt dat er alleen ontheffing wordt verleend op grond van een wettelijk belang zoals vermeld in de Vogelrichtlijn. Dat zijn:

- bescherming van flora en fauna;
- veiligheid van het luchtverkeer;
- volksgezondheid en openbare veiligheid.

Overtreding van de Flora- en faunawet dient voorkomen te worden door het nemen van mitigerende maatregelen. Het gaat dan om het behoud van de functionaliteit van de voortplanting- en/of vaste rust- en verblijfplaatsen van de soorten. Het betreft hier de functies van het leefgebied die ervoor zorgen dat de soort succesvol kan rusten of voortplanten, bijvoorbeeld migratieroutes en foerageergebied. Om zeker te zijn of de maatregelen voldoende zijn, dienen ze vooraf beoordeeld te worden door Dienst Regelingen. Met dit besluit kan aangetoond worden dat de initiatiefnemer zich houdt aan de Flora- en faunawet. Het besluit heeft de initiatiefnemer bijvoorbeeld nodig als iemand bezwaar maakt tegen het project of vraagt om handhaving van de Flora- en faunawet.

Bescherming van vogelnesten

Tijdens werkzaamheden dient rekening gehouden te worden met het broedseizoen van vogels. De Flora- en faunawet kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat erom of er een broedgeval is. Verblijfplaatsen van vogels die hun verblijfplaats het hele jaar gebruiken, zijn jaarrond beschermd. Slechts een beperkt aantal soorten bewoont het nest permanent of keert elk jaar terug naar hetzelfde nest. De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat om een nieuw nest te maken. Deze vogelnesten voor eenmalig gebruik vallen alleen tijdens het broedseizoen onder de bescherming van artikel 11 van de Flora- en faunawet. Voor deze soorten is geen ontheffing nodig voor werkzaamheden buiten het broedseizoen. En ook niet als maatregelen getroffen worden die voorkomen dat deze soorten zich op de bouwplaats vestigen tijdens het broedseizoen. Buiten het broedseizoen mogen nesten verplaatst of verwijderd worden, maar daar zijn uitzonderingen op.

Nesten die het hele jaar door zijn beschermd

Op de volgende categorieën gelden de verbodsbepalingen van artikel 11 van de Flora- en faunawet het *gehele* seizoen:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats.
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.

Nesten die *niet* het hele jaar door zijn beschermd

Er zijn ook vogelnesten die worden aangegeven als categorie 5. Deze zijn buiten het broedseizoen niet beschermd.

5. Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

De soorten uit bovenstaande categorie 5 vragen extra onderzoek, ook al zijn hun nesten niet jaarrond beschermd. Categorie 5-soorten zijn namelijk wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Zorgplicht (art 2 Flora- en faunawet)

Naast bovenstaande verplichtingen voor beschermde soorten geldt bovendien voor alle soorten, plant en dier, de zogenaamde zorgplicht. In de zorgplicht is opgenomen dat alle planten en dieren een intrinsieke waarde hebben en onvervangbaar zijn. De zorgplicht is een fatsoenseis en houdt in dat bij menselijk handelen voldoende zorg in acht genomen wordt om in het wild levende planten en dieren zoveel mogelijk te beschermen.

stichting staring advies

Dr. Grashuisstraat 8
7021 CL Zelhem

T 0314 641910
F 0314 641909

info@staringadvies.nl
www.staringadvies.nl

